

Δώδεκα Ευαγγέλια από τα τέσσερα... που κάποιιοι τα βγάζουν... «δεκατρία»...!

Γράφει ο ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

ΣΟΦΗΜΑΤΙΚΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ
ΝΑΙ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΥ

Ο Λουκάς έγραψε το Ευαγγέλιον σύμφωνα με τη διδασκαλία του Αποστόλου Παύλου, ο δε Μάρκος στο Ευαγγέλιό του διέσωσε όσα διδάξε περί Χριστού ο Απόστολος Πέτρος. Οι τρεις Ευαγγελιστές - «δημοσιογράφοι» Ματθαίος, Μάρκος και Λουκάς εξιστορούν κατά μέγα μέρος τα ίδια γεγονότα και τα γράφουν περίπου το ίδιο στην αφήγησή τους. Ο Ιωάννης κατά κάποιο τρόπο συμπλήρωσε τα «κενά» των τριών άλλων για τη δράση του Χριστού στα Ιεροσόλυμα, ενώ εκείνοι έγραψαν πιο πολύ για τη Γαλιλαία.

Όλες οι Εκκλησίες ανά την οικουμένη με ευλάβεια «διάβαζαν» στην ώρα της λατρείας τα Ευαγγέλια και αυτό συνεχίζεται ως σήμερα.

Ευαγγέλιο σήμαινε αρχικά το φιλοδώρημα για μια καλή αγγελία. Αργότερα, σήμαινε την ίδια την καλή αγγελία και πιο ειδικά την αγγελία καλής νίκης. Στον θρησκευτικό τομέα σή-

μαινε την ευτυχή έκβαση ενός θείου χρησμού. Στους πρώτους Χριστιανικούς χρόνους ο όρος Ευαγγέλιο σήμαινε την καλή είδηση που έφερε στον κόσμο ο Χριστός περί σωτηρίας των ανθρώπων. Ευαγγέλιο στη Χριστιανική Εκκλησία μας είναι τα τέσσερα πρώτα βιβλία της Καινής Διαθήκης, που έγραψαν στα ελληνικά οι 4 Ευαγγελιστές Ματθαίος, Μάρκος, Λουκάς, Ιωάννης. Σύμφωνα με κάποιους υπολογισμούς, ο Μάρκος έγραψε γύρω στο 60 μ.Χ., ο Λουκάς γύρω στο 63 μ.Χ., ο Ματθαίος μετά το 70 μ.Χ. και ο Ιωάννης έγραψε στην Έφεσο γύρω στο 90-100 μ.Χ., τελευταίος μεν αλλά με ανεβασμένο επίπεδο στη διήγησή του σε θεολογικό και φιλοσοφικό στοχασμό.

Από τη λέξη Ευαγγέλιο προέρχεται και η λέξη Ευαγγελισμός, η αναγγελία δηλαδή της χαρμόσυνης είδησης στην Παρθένο Μαρία. Το όνομα Ευάγγελος προϋπήρχε στην Αρχαία Ελλάδα για δύο μυθολογικά πρόσωπα, ένα

αναφερόταν στον θεό ή ήρωα στην Έφεσο, που λατρευόταν εκεί και ήταν βοσκός, που βρήκε ορυχείο μαρμάρων να οικοδομηθεί το Αρτεμίσιο, και το άλλο σε άτομο του μαντείου Βράγχου στη Μίλητο, που ήταν άγγελος ματευμάτων...

Υπάρχει όνομα Αγίου που τιμάται στις 7 Ιουλίου και μαρτύρησε με ξίφος. Το όνομα Ευάγγελος συνδέεται σήμερα πάντα με την εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου που εορτάζει στις 25 Μαρ-

Ευαγγέλια ονομάζονται τα τέσσερα θεόπνευστα βιβλία που εξιστορούν και περιγράφουν τη διδασκαλία και τα κυριότερα σωτηριώδη γεγονότα της ζωής του Ιησού Χριστού. Τα δύο γράφτηκαν από μαθητές και ακολούθους των Αποστόλων του Χριστού (κατά Μάρκον και Λουκάν) και τα άλλα δύο από τους Αποστόλους Χριστού Ιωάννην και Ματθαίον

τίου.

Από τους 4 Ευαγγελιστές, ο Ματθαίος, πριν τον καλέσει ο Χριστός να γίνει Απόστολός του, ήταν τελώνης και τα περιστατικά πρόσκλησης τα αναφέρει στο κεφ. Θ' 9-11. Ο Μάρκος γνωρίστηκε με τον Πέτρο στο σπίτι του στα Ιεροσόλυμα και στις αρχές ακολουθεί τον Βαρνάβα και τον Παύλο σε περιοδεία τους σε Κύπρο και Ρώμη, όπου συναντά τον Πέτρο και

διαδίδει γράφοντας το κήρυγμά του... Ο Λουκάς κατήγετο από την Αντιόχεια Συρίας, ήταν Εθνικός, όχι Ιουδαίος, και από τους στενότερους συνεργάτες του Αποστόλου Παύλου. Έγραψε Ευαγγέλιο, αλλά και όσα έκαναν οι Απόστολοι, με τις «Πράξεις των Αποστόλων»... Το Ευαγγέλιό του το έγραψε στην Αχαΐα. Ήταν ιατρός.

Ο Ιωάννης ήταν ψαράς, όταν τον κάλεσε ο Χριστός να γίνει μαθητής του και να τον ακολουθήσει... Ηκολούθησε (ο μόνος) τον Χριστό ως τον Σταυρό. Όταν τον εξόρισε στην Πάτμο ο

Δομιτιανός, στους διωγμούς των Χριστιανών, είδε την ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ. Στα βαθιά γεράματα, που δεν μπορούσε να κάνει κάτι άλλο για να διδάξει, επαναλάμβανε συνεχώς το «τεκνία, αγαπάτε αλλήλους».

Τα 4 Ευαγγέλια έγιναν το μοναδικό βιβλίο της ανθρωπότητας που κατεπλημμύρισε τον κόσμο και έγινε η πνευματική εστία που ζωογονεί τον κόσμο και εκδίδεται σε εκατομμύρια αντίτυπα σε χίλιες τουλάχιστον γλώσσες.

Τετραεὐαγγέλιο 13ος αι.
Μονή Καρακάλλου, κωδ. 31
Περγαμηνή, 18x4,5 εκ., φφ. 323

Το χειρόγραφο περιέχει τα τέσσερα Ευαγγέλια κατά σειρά, με τους πίνακες των κεφαλαίων πριν απ' αυτά. Το κείμενο είναι γραμμένο σε μια στήλη των δεκαεννέα στίχων, με επιμελημένη μικρογράμματη γραφή και χρυσερυθρές επικεφαλίδες. Η στάχωση είναι ξύλινη επενδεδυμένη με κόκκινο βελούδο

σες.

Χιλιάδες τα βιβλία ερμηνείας σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου επί 20 αιώνες, που προσπαθούν να βρουν τους θησαυρούς γνώσεως και σοφίας που κρύβουν μέσα τους.

Βέβαια, αυτά που ήνευ συγκινούν και πλησιάζουν εκατομμύρια ανθρώπων, πλην βέβαια (θαύμα! θαύμα) των σοφών της Ελλάδος των προσκειμένων στην αριστερά πάσης αποχρώσεως, όπως ο Τσίπρας, η Παπαρήγα και οι συν αυτοίς, που σπεύδουν πριν τους ρωτήσουν ότι αυτοί «δεν πιστεύουν» και ότι τάχα δεν είναι θρησκοθήλητοι...! Σκασίλα μας, βέβαια, τι πιστεύει όλος αυτός ο εσμός και οι συνά-

δελφοί τους, που έχουν ιερὸν ευαγγέλιον τον «Πιζοπάστη» και την «Αυγή» και τις κίτρινες επιφυλλίδες της «Καθημερινής» και του «Βήματος», όπου πλην ελαχίστων εξαιρέσεων οι πιο πολλοί είναι «ανθρωπάκια» αποτυχημένα και περιδεή, χωρίς απάντηση, χωρίς οικογένεια, χωρίς ερωτικό ή συζυγικό δεσμό φυσιολογικό, τύπου Βέλτσου φιλόσοφοι του γλυκού νερού και τύπου Βαββλιανάτου ανησυχούντες για τα δικαιώματα των ανθρώπων και κάποιες παρέες του Πάγκαλου από Παρίσι μεριά, που τα έλυσαν όλα αυτά μαζί με τον Καστοριάδη και τον Τσουκα-

Ευαγγέλιο 18ος αι.
Μονή Καρακάλλου,
κωδ. 272
Χαρτί, 28,5x20,5 εκ.,
φφ. 302

Το χειρόγραφο περιέχει τις ευαγγελικές περικοπές του έτους (φ. 2α), τα Ευαγγέλια του Μηνολογίου (φ. 263α) και τα ένδεκα Εωθινά (φ. 292β). Το κείμενο είναι σε μία στήλη των είκοσι στίχων και η γραφή μαύρου χρώματος με ερυθρές επικεφαλίδες και τυπικές σημειώσεις

λά και τον Γιανναρά μιας άληθης άποψης... Αυτοί της χρυσοφόρου παρέας του ΣΥΝ, που έχει χιλιάδες θέσεις δήμων και Οργανισμών της αλληλοεξυπηρέτησης της παρέας των κακόμοιρων παιδιών κακόμοιρων γονέων της πολιτικής, που «κλέβουν» τον κοσμάκη με τους σοφούς παρεμβatismούς τους για χρόνια και τον αδελφοκτόνο παρασιτισμό τους σ' όλες τις εκφάνσεις της δημόσιας ζωής μας, που πίνουν κανονικά «αίμα» νέας γενιάς...

Θέματα, λοιπόν, που συγκλονίζουν την ψυχή, ερωτήματα αμείλικτα, φιλοσοφία ζωής που τα μεγαλύτερα πνεύματα αφιέρωσαν τη ζωή τους να πάρουν απαντήσεις ή να γίνουν βάσεις επιστημονικής έρευνας στη Φυσική, στην Ιατρική, στη Φιλοσοφία, στις Τέχνες, όλα αυτά έμειναν έξω από τα ενδιαφέροντα κάποιων «ρακένδυτων» του πνεύματος, του υπουργείου Παιδείας μας, των «Μπαμπινιώτηδων», της Διαμαντοπούλου, του Γιωργάκη Παπανδρέου, του Καραμανλισμού, του Παπανδρεϊσμού, του Μητσοτακισμού και των συν αυτοίς... Άλ-

Κάλυμμα Ευαγγελίου 16ος-17ος αι.
Μονή Ιβήρων
Ασήμι επιχρυσωμένο και ημιπολύτιμες πέτρες
Επιγραφές στη γεωργιανή γλώσσα
34x6 εκ.

λα κόλπα... Ακόμα και οι «συσχηματοσθέντες» τω αιώνη τούτω ηλεγόμενοι Χριστιανοί και «Μητροπολιτάδες» του σκοταδισμού έψαχναν και ψάχνουν να στηρίξουν το Α ή Β τους στο τι είπε η «σοβαρή Καθημερινή» της «δεξιάς» ή οι εκάστοτε κρατούντες, αντί να στείλουν (συγγνώμη) «στο

διάολο» όλη αυτή τη σαπίλα του μηδενισμού και υλισμού και «κλεφτουριάς» των ολίγων... Το είπε η Βλάχου ή ο Γιανναράς ή ο Βαρβιτσιώτης ή ο... Σιγά καλέ! Και τι είναι όλοι αυτοί οι υπηρέτες «άπονης εξουσίας»; Και τι ήταν ο «εθνάρχης Καραμανλής» ή ο «Γέρος της Δημοκρατίας»; Διαβάστε λίγο Ιστορία... Και πού είναι σήμερα όλοι αυτοί; Δεν σας είπε η Γραφή «μη πεποιθήτε επ' άρχοντας επί υιού ανθρώπων οίς ουκ έστι σωτηρία»; Δεν προσέξατε ότι «Πάντα σκιάς ασθε-

Κάλυμμα Ευαγγελίου
αρχές 18ου αι.
Μονή Ιβήρων
Ασήμι επίχρυσο, σμάλτα και πέτρες
36,5x6 εκ.
(Έκδοση Ν. Γλυκός, Βενετία 1671)

Την κάθε πινακίδα του Ευαγγελίου καλύπτει ένα έλασμα, χωρισμένο σε άνισα, συμμετρικά όμως διάχωρα, παισιωμένα από στενές ταινίες, κοσμημένες με συρματερά φυτικά θέματα και πέτρες σε κυκλικές θέσεις πάνω σε σμαλτωμένο πράσινο και βαθυκύανο κάμπο

νέστερα, πάντα ονειρών απα-
τηλότερα»;

Το χειρότερο όλων είναι ότι η νέα Γενιά Ελλήνων, όπως εγκατέλειψε το υλικό φαγητό της Ελληνικής οικογένειας, με τα τόσα αγαθά που ευλόγησε τον τόπο μας η ζωή, έτσι εγκατέλειψε και την πνευματική τροφή, και τρέχει το ίδιο στα «φασφροντάδικα» του άνοστου και της καμένης πατάτας το ίδιο και στην πνευματική της τροφή, «τρώγοντας» σαχλαμάρες, σάπιες ιδέες και απδιαστικές συνταγές ιδεών, ηρώων, ειδώλων, φιλοσοφίας...

Σπάνια βρίσκεις (αν και υπάρχουν Ελληνόπουλα) νέους ανθρώπους να ψάχνουν την καλή είδηση της ζωής τους στο Ευαγγέλιο... Η χώρα της σαχλαμάρας των τεκεδών της τηλεόρασης φρόντισε και γι' αυτό... Έτσι και πεις αυτό το γράφει το Ευαγγέλιο, είναι να σαν να ρίχνεις παγωμένο νερό στην πλάτη τους, ο Λιάγκας, η Σκορδά, η Μελέτη, ο Μουτσινάς, ο Φώτης και Μαρία... Θα φτύσουν στον κόρφο τους σαράντα φορές, θα κουνηθούν, θα «δηλώσουν» εκατόν πενήντα φορές ότι «ναι πιστεύουν αληθιά με τον τρόπο τους» και θα ρίξουν μια ματιά τι είπε γι' αυτό η Τατιάνα και ο Παπαδάκης με τον Καμπουράκη... Και τι δηλαδή θα πεις; Ευαγγέλιο!

Τη Μεγάλη Εβδομάδα, σ' όλες τις Εκκλησίες της

*Θείον και Ιερόν Ευαγγέλιον,
Βενετία, Νικόλαος Σάρος,
1745*

*Τετραευάγγελο, τρίτο τέταρτο
14ου αι.*

Μονή Χιλανδαρίου, κωδ. 13 μ.

*Περγαμινή, 29,5x22 εκ., ΦΦ.
330*

Πολυτελής σλαβικός κώδικας, που όμως διαθέτει μόνο τέσσερις επίτιπλες μικρογραφίες με τις προσωπογραφίες των Ευαγγελιστών Ματθαίου (φ. 9α), Μάρκου (φ. 98α), Λουκά (φ. 155α) και Ιωάννου με τον Πρόχορο (φ. 249α)

πατρίδος μας και του εξωτερικού όπου γης και όπου Έλληνες, συνηθίζεται κατά παράδοση να διαβάζονται τις περισσότερες φορές κάθε μέρα πολλή αποσπάσματα από τα Ευαγγέλια, και ιδίως ανάλογα με το «θέμα» ημέρας της Ζωής του Χριστού... επειδή όλες αυτές οι ειδήσεις (Ευαγγέλια) μιλούσαν για το πώς ο Χριστός έκανε την πορεία της θυσίας ως την Ανάσταση τη δική Του και των ανθρώπων. Από την Κυριακή των Βαΐων αρχίζουν οι ειδήσεις, οι αγγελίες οι καλές για το πώς έφθασε στα Ιεροσόλυμα ο Ιησούς και πώς τον υποδέχθηκαν μετά Βαΐων και Κλάδων αυτοί που λίγες μέρες μετά θα Τον Σταυρώσουν. Τη Μεγάλη Δευτέρα οι καλές αγγελίες μιλούσαν για την ιστορία του Ιωσήφ του Παγκάλου, που αποτελεί ένα πρότυπο αρετής και ανθρώπου συγχώρεσης των άλλων που τον αδικούσαν, κάτι που θα συμβεί με τη Σταυρική θυσία του Χριστού.

Αναφέρεται και η περι-

Τετραευάγγελο 13ος αι.

Μονή Διονυσίου, κωδ. 4

Περγαμινή, 26x18 εκ., ΦΦ. 36

Περιλαμβάνει έξι ολοσέλιδες μικρογραφίες, όπου εικονίζονται με τη σειρά ο Μωυσής παραλαμβάνοντας τον Νόμο (φ. 4β), οι όσιοι Αμμώνιος και Ευσέβιος (φ. 5α) και οι τέσσερις Ευαγγελιστές, Ματθαίος (φ. 14β), Μάρκος (φ. 112β), Λουκάς (φ. 177β) και Ιωάννης (φ. 278β)

πτωση της άκαρπης συκής, που πείνασε ο Χριστός και βρήκε μόνο φύλλα, όχι καρπό. Και εξηράνθη αμέσως όταν της είπε να μην ξαναβγάλει καρπό. Διαβάστε το.

Τη Μεγάλη Τρίτη η καλή είδηση (Ευαγγέλιο) είναι η Άγρυπνη ψυχή και η περίπτωση των δέκα παρθένων... Όσες περίμεναν τον νυμφίο σώθηκαν... Το τροπάριο της Κασσιανής ποιήτριας μιλά για μια πόρνη που μετανόησε (δεν ήταν η Κασσιανή).

Υπέροχα νοήματα, υπέροχοι ύμνοι...

Τη Μεγάλη Τετάρτη μαθαίνουμε τι σημαίνει προδοσία, νιπτήρας ποδιών, Μυστικός Δείπνος, Ιούδας, ευχέλαιο.

Τετραευάγγελο δεύτερο μισό 13ου αι.

Μονή Ιβήρων, κωδ. 5

Περγαμινή, 22,5x17 εκ., ΦΦ. 459

Σπουδαίο Τετραευάγγελο, που παρουσιάζει ιδιαίτερη σημασία στην εικονογράφηση του ως προς τη θεματολογία και στην τεχνοτροπία των μικρογραφιών και χαρακτηρίζεται ως ένα από τα σημαντικότερα χειρόγραφα του Αγίου Όρους

Τετραεὐαγγέλιο 13ος αι.
Μονή Ιβήρων, κωδ. 55
Περγαμηνή, 20x14,5 εκ., φφ. 227

Ο κώδικας κοσμεύεται με τις μικρογραφίες των τεσσάρων Ευαγγελιστών, Ματθαίου (φ. 5β), Μάρκου (φ. 69 β), Λουκά (φ. 111β) και Ιωάννου (φ. 177β), που διατηρούνται σήμερα με σημαντικές φθορές, κυρίως στα αρχιτεκτονήματα, τα οποία εικονίζονται αριστερά στο βάθος των παραστάσεων.

βάς, ο Άνας, ο Ιωσήφ Αριμαθαίας, οι σεισμοί, το Τετέλεισαι, η Λόγκη, το «Σήμερον κρεμάται επί Ξύλου»... Ποια είναι η είδηση, το Ευαγγέλιο;

Το «εξηγόρασας ημάς εκ της κατάρας του νόμου τω Τιμίω Σου αίματι...». Διαβάζοντας δώδεκα (12) αποσπάσματα από τα Ευαγγέλια! Τότε ήνε μερικοί ότι «σήμερα θα διαβάσουν τα 12 Ευαγγέλια». Τέσσερα είναι τα Ευαγγέλια. 12 τα αποσπάσματα... Και κάποιο ελληνικό τραγουδι περιγράφει κάποιον «μεθυσμένο» και ερωτευμένο ότι τα 12 τα βγάξει δεκατρία!...

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι το

«Η ζωή εν τάφω»... Η ταφή του Κυρίου. Τι έγινε; Οι Ευαγγελιστές κάνουν περιγραφή για την κάθοδο στον Άδη και ακούμε τα λεγόμενα «εγκώμια».

Ενδιαφέρον για τους ασφαλιστές είναι και το Ευαγγέλιο που ακούγεται στο τέλος της βραδιάς της Μεγάλης Παρασκευής.

Λέει ότι πήγαν Αρχιερείς και Φαρισαίοι στον Πιλάτο, ζητώντας του να δώσει διαταγή να ασφαλίσουν τον Τάφο, μην τυχόν και κλέψουν τον Χριστό οι μαθητές.

«Είπε ο Χριστός ότι μετά τρεις ημέρες θα σηκωθεί» είπαν στον Πιλάτο. «Κέλευσον ουν ασφαλισθήναι»...

Πηγαίνετε και ασφαλίστε τον, τους είπε... Αυτοί

Ευαγγέλιο τέλη 13ου-αρχές 14ου αι.

Μονή Χιλανδαρίου, κωδ. 105

Περγαμηνή, 34x6 εκ., φφ. 188

Ο κώδικας, αν και δεν διαθέτει μικρογραφίες, θεωρείται αρκετά αξιόλογος, καθώς είναι γραμμένος με εξαιρετικά επιμελημένη χρυσή γραφή.

5.7 Ευαγγέλιο τέλη 11ου-αρχές 12ου αι.

Μονή Ιβήρων, κωδ. 1404

Περγαμηνή, 32 X 25 εκ., φφ. 333

Διαθέτει μόνο διακόσμηση, η οποία απαντά σε όλα τα φύλλα του χειρογράφου και περιλαμβάνει πιόμορφα και ταινιοειδή επίτιπλα, με ωραίες επιστέψεις από αναβρυτήρια και πουλιά, και ποικίλα φυτικά κοσμήματα ανάμεσα στις κεραίες του σταυρού που σχηματίζει το κείμενο.

πήγαν και ασφαλίσαντο τον τάφον... Αυτές οι λέξεις: ασφαλισθήναι, ασφαλισάσθε, ασφαλίσαντο, είναι μια καλή αφετηρία για σκέψεις λίγο παραπέρα από τα ασφάλιστρα...

Το Μεγάλο Σάββατο πρωταγωνιστεί το θέμα Ανάσταση...

Η Κυριακή του Πάσχα είναι το Μεγαλύτερο Ευαγγέλιο!

Μετά τη Σταύρωση η Ανάσταση!

ήξεραν για το περιεχόμενό τους από τον τρόπο που ταίριαζαν όσα φιλοτέχνησαν με την ευλάβεια προσέγγισης και ανάδειξής τους...

Αν τύχει καμιά φορά να σκύψετε να «φιλήσετε» ένα Ευαγγέλιο, κάντε μια ευχή να φωτισθούμε και να ωφεληθούμε και εμείς και εσείς από τον Ευαγγελισμό του. Μη μείνουμε στο «εξώφυλλο»...

Ευάγγελος Γ. Σπύρου
Μελίσσια 2/4/2012

Τετραεὐαγγέλιο 14ος αι.
Μονή Κουτλουμουσίου, κωδ. 283
Χαρτί, 21,5x13,5 εκ., 257

Διασώζει τους τρεις από τους τέσσερις Ευαγγελιστές, Ματθαίο (φ. 9β), Λουκά (φ. 124β) και Ιωάννη (φ. 199β). Λείπει η παράσταση του Μάρκου μαζί με λίγο κείμενό του στην αρχή (αρχίζει από το Μάρκ. 1,14)σ

